

sosialurín

telf. 14720 — 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevart: p.f. sosialurín
Fyritakstjóri: Tórfinn Smith
Bladstjóri: Vilhelm Johannessen (ábyrgd)
Bladmenn: Hogni Djuhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurín
Prent: Dimmalætting

Hvørji tiltøk

NÓGV hevur sjálvsagt verið sagt og skrivað um verandi politisku støðuna. Og sjálvsagt eru menn altráir eftir at vita hvørji tiltøk politisku flokkarnir ætla at koma við og fáa framd til tess at tryggja høvuðsvinnuvegi landsins framhaldandi rakstur. Hesi róp hevur Javnaðarflokkurin sagt seg vilja svara aftur við at koma við einum greindum uppskoti um hvussu eigur at farast fram.

Í INNLEIDNINGI sínum til uppskotið til loysn av okkara vinnuligu trupulleikum hevur Javnaðarflokkurin víst á, at hesin pástandurin um at vit hava kreppu ikki á nakran hátt kann samanlíknast við kreppur so sum tær eru í londum kring okkum, men talan er heldur um trupulleikar, sum vinnast kann á við skinsamligari politiskari framferð.

SJÁLVSAGT, tað skerst ikki burtur, at føroyska samfelagið í lýtuni hevur trupulleikar, sum stava frá hækkingi oljuprísar, hækkingi prísar á skipaútgærd og trupulleikum við at fáa til vega nógv stórar nøgdir av rávörum.

MEN hinvegin hava vit ikki trupulleikar, eftir øllum at døma, við at selja okkara framleiðslu.

TAÐ er so í lýtuni, at fiskiskipaflostin orsakað av hesum nevndu príshækkingum, hevur ilt við at fáa endarnar at røkka saman. Hesar príshækkingar koma væntandi eisini at elva til trupulleikar á øðrum økjum, og er tí av størsta týðningi at politisk tiltøk, ið kunnu fyrbyggja størri trupulleikum, verða sett í verk.

ARBEIÐI til allar hendur, hetta er Javnaðarflokkurin sannførdur um støðugt má vera ein veruleiki. Tí hevur flokkurin lagt fram uppskot fyrri allar tingsins flokkar at viðgera, uppskot sum miðar imóti at loysa verandi trupulleikar í fiskivinnuni.

HVØR ER ÆTLANIN VIÐ SKÚLANUM?

Øllum er greitt, at hólsviðurskiptini í Klaksvík skúla eru út av lagi vánalig. Øll eru samd um, at okkurt má gerast, men so er eisini úti við semjuni. Nógvp uppskot hava verið sett fram um nýggjar skúlar, men enn eru vit ikki komin málinum nærri.

Longu í 50-árunum vóru planir um at gera skúlar úti á ørnum, men hetta bleiv tó ongan tíð til annað enn prátt. Í 1962-63 varð avgerð tikið um at tað skuldu vera tveir skúlar í Klaksvík, og at tann nýggi skúlin skuldi byggjast á Litlu Brekku. Hóast ein tilbyggingur til »Nýggja skúla« nýliga var tikið í nýtslu, var plástrótið farið at gera seg galdandi; men onki hendi víðari við hesi avgerð. Ikki fyrr enn í 1968 hendi nakað aftur. Sónarstýrið hevði sett eina nevnd á kanna møguleikarnar fyrri bygging av skúlum og í 1968 kom henda nevnd við einum áliti sum peikaði á at leggja alla skúlabyggingina í miðbýnum. Hetta varð so víðitíð í sýn stýrinum. Støðan er tó óbroytt tí:

Í 1973: Skúlin ov trongur — ein neyðloysn bleiv Ósáskúlin.

Vár 1979: Skúlin ov trongur — ein neyðloysn bleiv uppbygging í Ósáskúlin.

Heyst 1979: Skúlin ov trongur — hvat verður næsta neyðloysn? Ein uppbygging afturat?

Viðmerkjast kann, at tey seinastu 20 árini er skúlin vaksin við umleið 500 børnum, skúlastovutalið bert vaksið við Ósáskúlanum, skúlagarðurin minimalt. Umsitingin er bytt í 2 partar, men talið av skúlastovum og skúlagarðurin er tað sama.

Við hesum í tonkunum fer ein at hugsa, hvussu fer at siggja út um 10 ár.

Ár 1989 Dreymur

Tað ganga umleið 1000 børn í skúla í Klaksvík.

Á Bumshamri er bygður skúli fyrri 1-7 skúlaár við í mesta lagi 20 børnum í hvørjum flokki.

Á Stongunum er bygður skúli fyrri 1-7. skúlaár við í mesta lagi 20 børnum í hvørjum flokki.

Tað eru 10 skúlastovur í hvørjum skúla, bygdar rundanum ein innlokaðan garð, sum er uttandura spælpláss við klatristativum, reiggjum, bonkum o.o. til børnini. Børnini eru inni tá tað regnar. Inni eru møguleikar fyrri borðtennis og øðrum tilikum spølum. Solubúð við frukt er,

sum næmingarnir sjálvir umsitja. Avgerðir viðvíkjandi skúlanum verða tiknar í felagsskapi, somuleiðis verður skipað fyrri felagsundirhaldi og samveru, við sjónleiki, sangi o.tíl., sum næmingarnir sjálvir skipa fyrri.

Skúlagarðurin er opin aftaná skúlatíð, so næmingarnir kunnu koma har tá teir ynskja tað. Skúlin er teirra og ikki bert eitt stað, man verður ríkin inn og út úr.

Tá brúk er fyrri serstovum verða næmingarnir koyrdir í buss til hesar: (fimleikur, fysikk o.a.)

Skúlin á Ziskatrøð:

3-sporaður frá 1-7 skúlaár við í mesta lagi 20 børnum í hvørjum flokki. Innari partur av skúlagarðinum er vorðin innlokaður, so næmingarnir ikki skulu ganga úti í regni. Har er gjørt spælpláss við klatristativum osv. og ein partur er græsplena.

Á hvørjari hædd er 1 lærarastova og ein felagstova fyrri næmingarnar. Í skúlanum er eisini solubúð við frukt.

Í Ósáskúlanum ganga 8-10. flokkarnir og niðanfyrri skúlan er havi, sum næmingarnir sjálvir hava verið við til at gera.

Tey seinmentu børnini og lesbrokeðu annars ganga so vitt sum gjørligt í teim vanligu flokkunum, tó er serundirvising eftir torvi í skúlanum á Ziskatrøð.

Hinir skúlarnir: Teknisk Skúlin, Sjómannsskúlin, Húsnáðsskúlin, Fiskivinnuskúlin og HF eru spjaddir í bygdini av tí at næmingarnir í hesum skúlum eru so ymskir í aldri og undirvisingarrátturini so ymskur. Nakrir av serlærarunum eru tó felags fyrri fleiri skúlar.

Hetta var sum ein kundi hugsað sær tað, og sum hevði borið væl til at sett í verk, men vreður hildið áfram við byggingini sum ætlað, verður:

Ár 1989 Marra

Í skúlanum í Klaksvík ganga umleið 1000 børn.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

Í skúlanum á Ziskatrøð ganga 3 spor frá 1-10 flokk.

Í skúlanum á Fossum ganga 2 spor frá 1-10 flokk.

Børnini á ørnum nýðast enn at ganga allan tann langa og hættiliga vegin við nógvum bilum, ongum súkkulbreytum og fáum gongubreytum (eftirsum nógvur verða tiknar burtur og oljurgús koyrt á allan vegin í staðin). Tey mugu enn renna heim til dagurda, tí ongir møguleikar eru fyrri at eta í skúlanum.

Tey bliva enn ríkin út í betongskúlagarðin um veturin og í regni og nýðast tí enn at sita inni í vatnum klæðum.

Ílla ber til at spæla í frikorterunum, tí har eru alt ov nógv børn og nógv børn standa enn í einum króki fyrri seg sjálvan, tey megna ikki at koma fram, at, tí tey eru ikki so sterk sum hini og ongin gevur sær far um tey.

Umhvørvið er ópersónligt, fá hava møguleika fyrri at kenna lærararnar, tí teir nógvu vikarnir skifta í heilum. Ongir nýggir lærarar koma í skúlan, tí tað er alt ov strævið og stressandi, alt ov nógvur larmur (600 børn í einum lítum skúlagarði).

Aftaná skúlatíð verður skúlin læstur og børnini ríkin út úr skúla og garði, tí hetta er jú bert eitt stað man er um dagin. So stendur hesin stóri byggingurin tómur, sum kundi verið brúktur til nógv áhugamál hjá næmingunum og øðrum ungdomi. 2 stórir dyrr skúlar, og børnini hava ongi holi til feløg o.a.

Í Ósáskúlanum sær annarleiðis út:

Hann er vorðin eitt kulturcentur. Har sita nøkur fólk fá fólk um kveldarnar og venja tónleik, tó er eitt sindur av musikkundirvising har um dagin eisini. Hólið er jú vælegnað, og tá allir næmingarnir nú eru so væl stúgvaðir saman í teim stóru skúlanum á Ziskatrøð og á Fossum so

er eisini gott pláss.

Her er eisini gjørt pláss til undirvising av teimum børnum sum vegna ymsk brek ikki eru í standi til at fylgja undirvisingini í flokkum við 24 børnum. Tað er eisini best at hava tey fyrri seg sjálvi, tey eru so strævin at hava millum hini, tí tað gongur alt ov seint við undirvisingini og tey vita jú, at tey eru ikki sum hini.

Á Eiðinum er bygður ein stórus nýmótans skúli, sum kann rúma øllum yvirsíkulum. Her ganga eini 600 fólk frá 17 ára aldri og uppeftir. Tað gongur bara so illa at fáa tey fólkini á Fiskivinnuskúlan, sum hann var ætlaður til, tí tilkomandi fólk timir ikki at deila skúla við síni egnu børn, sum kanska ganga á HF ella í Tekniska skúla.

Kappingin millum lærararnar er stór, hvør heldur sín part vera týðningarmest; undirvisingin er ymsk í teim ymsu greinum og aldursbólkunum, so sambandið millum teir ymsu bólkarnar er lítið.

Og tá nú so nógvur peningur er nýttur til hesar stóru dyrr skúlarnar, so verður heldur ikki ráð tey næstu 20-30 árini at byggja fittar, hugnaligar skúlar á ørnum. —

Nú hevði verið áhugavert at vita, hvør ið avger, hvussu framtíðin fyrri skúlan og harvið børnini fer at verða. Verður tað Dreymurin ella Marran, sum verður veruleiki? Tað er bert eitt sum er syrgiligt, tá tað er skúlabygging, ið avgerðir verða tiknar um. Tá hava pengarnir alt at týða, trivnað verður ikki hugsað um.

Samstundis er onki til hindurs fyrri at keypa eitt stórt, flott og dyrt hús til býráðið, og harafturat ein hóp av øðrum bygningum, sum tá ikki høvdu nakað endamál. Men skúlar — nei, tað hava vit ikki ráð til.

Jógvan Brim Joensen
Ingun Joensen
Glória Guðjónsson
Helle Heinesen

ÁHEITAN

Á búnaðarstevnunni, ið var um mánaðarskiðið juni/juli, var at enda orðaskifti við politikarunum.

Út frá hesum orðaskifti — og tí tað nú sær út til, at nýtt landsstýri verður skipað — fari eg at heita á tykkum at lata Atla Dam umsita landbúnaðarmál, soleiðis at vón verður

um skilabetri tíðir fyrri búnaðarframleiðslu.

Búnaðarfólk

NB! Áðurnevnda búnaðarstevna var annars mesta partin av tíðini eitt slag av »fólkaflaks« undirhaldi og megnaði sostatt ikki at visa framtíðir.